

Toezicht op particulier onderwijs,

Zelfstandig examinerende en diplomerende instellingen voor mavo, havo en vwo.

Inleiding.

Sinds 2006 heeft de Inspectie van het Onderwijs haar toezicht geïntensiveerd op instellingen die zelfstandig mogen examineren en diplomeren voor mavo, havo en vwo onderwijs. In deze periode werd geconstateerd dat op een substantieel aantal van deze instellingen de verschillen tussen het gemiddelde cijfer voor het schoolexamen en het gemiddelde cijfer van het centraal eindexamencijfer te groot waren. Hierdoor viel het civiel effect van het diploma niet te garanderen.

Het intensief toezicht heeft geleid tot twee ontwikkelingen.

- a. Er is een toezichtkader vastgesteld voor deze instellingen; één voor voortgezet onderwijs (vo) en één voor voortgezet algemeen volwassenen onderwijs (vavo). Deze toezichtkaders zijn in januari 2009 in de Staatscourant gepubliceerd.
- b. De instellingen zelf hebben hun kwaliteit verhoogd met als resultaat meer bevoegd gegeven lessen en betere examenopbrengsten.

Jaarlijks heeft de inspectie het toezicht gecontinueerd en proportioneel ingericht daar waar de opbrengsten en bevoegdheden onder de norm kwamen.

Nieuw toezicht.

In 2011 viel het besluit om het toezicht op particuliere exameninstellingen meer vergelijkbaar in te richten met het toezichtkader voor het reguliere bekostigde onderwijs. Twee belangrijke argumenten hiervoor waren:

- a. het diploma mavo, havo dan wel vwo moet een vergelijkbaar civiel effect hebben bij particulier en bij bekostigd onderwijs.
- b. Het toezicht moet transparant zijn met als uitgangspunten de Wet op het Onderwijstoezicht, de Wet voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs.

Tijdens bestuursgesprekken met de instellingen in 2011 en 2012, het zogenaamde ringenoverleg, zijn afspraken gemaakt over een aangepast waarderingskader en over de vervolgactiviteiten van de inspectie. Daarnaast hebben enkele Regionale Onderwijs Centra (ROC) een reactie gegeven op het waarderingskader voor vavo. Het resultaat van het overleg en de reacties hebben twee nieuwe waarderingskaders opgeleverd. Met behulp van deze waarderingskaders en de daarop afgestemde instrumenten zal de inspectie een bestandsopname uitvoeren in 2012 en 2013.

Bestandsopname.

In 2012 begint de inspectie met een bestandsopname particuliere zelfstandige exameninstellingen. Het toezicht op de particuliere exameninstellingen die gekoppeld zijn aan een ROC volgt het ritme van het toezicht op de ROC's; een keer in de drie jaar een onderzoek.

De inspectie start met een bestandsopname om de kwaliteit van het onderwijs inzichtelijk te maken voor elk BRIN-nummer waaraan zelfstandig examineren en diplomeren is gekoppeld. Na deze bestandsopname zal de inspectie haar toezicht via de bestuurlijke route en proportioneel inrichten. Dat wil zeggen dat de inspectie eerst het overleg met het bevoegd gezag voert op basis van de analyse van de examenopbrengsten die aan BRON, het gegevensbestand van de Dienst Uitvoering Onderwijs van OCW, zijn geleverd. Blijft de kans op risico's en tekortkomingen bestaan dan zal de inspectie haar toezicht verder uitvoeren op school/instellingsniveau.

De bestandsopname houdt in dat elke vestiging met een of meer afzonderlijke BRIN-nummers door de inspectie bezocht zal worden. Hierbij komen de volgende domeinen aan de orde: de opbrengsten, het onderwijsproces met leerstofaanbod, onderwijstijd, het schoolklimaat, het pedagogisch en didactisch handelen, leerlingenzorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Voor het vavo komen vergelijkbare domeinen aan de orde, maar hier worden andere begrippen gebruikt in lijn met het waarderingskader beroepsonderwijs en volwasseneneducatie. Aan de orde zijn dan de volgende kwaliteitsgebieden: het onderwijsproces met programma, leren en begeleiding, opbrengsten, kwaliteitsborging en naleving vereisten. In 2012 zal de inspectie 37 scholen/instellingen bezoeken, waarbij de inspectie in 2011 geconstateerd heeft dat er tenminste één onderwijssoort onvoldoende opbrengsten realiseerde. In 2013 zal de inspectie de overige 24 scholen/instellingen bezoeken.

Hoe ziet een onderzoek er uit?

De inspectie doet een onderzoek naar een aantal indicatoren uit de waarderingskaders voor respectievelijk vo en vavo.

Een onderzoek bestaat uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school/instelling die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school/instelling voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd en tijdens het schoolbezoek heeft overhandigd.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk wordt geobserveerd door het bijwonen van lessen. Bovendien voert de inspectie over de kwaliteit van de indicatoren gesprekken met de schoolleiding.
- Er worden gesprekken gevoerd met leraren, leerlingen en met zorgfunctionarissen.
- Aan het eind van het schoolbezoek zal de inspectie de bevindingen van het onderzoek bespreken met het bestuur en de schoolleiding.

Na het onderzoek ontvangt het bestuur -en in afschrift de school/instelling- een conceptrapport waarop binnen een periode van vier weken gereageerd kan worden. Feitelijke onjuistheden worden in de rapportage aangepast. Daarna wordt het rapport definitief vastgesteld en vier weken later op internet gepubliceerd.